

SUNNDAL KOMMUNE  
ORDFØREREN

Landbruks- og matdepartementet / Fiskeri- og  
kystdepartementet

Saksnr. 05/00074	Løpenr. 000307/05	Arkivkode U40	Saksbehandler Gunnar Olav Furu	Tlf. 71 69 92 35	Deres ref.	Sunnalsøra, 31.01.2005
---------------------	----------------------	------------------	-----------------------------------	---------------------	------------	---------------------------

## **INNSTILLING FRA STYRINGSGRUPPEN FOR DEN BLÅ-GRØNNE MATALLIANSEN - HØRINGSUTTALELSE**

### **Bakgrunn**

Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet oppnevnte høsten 2003 en styringsgruppe som fikk i oppdrag å foreta en gjennomgang av forskningsinstitutter og foreslå strukturelle tiltak. Styringsgruppen la fram sin innstilling 01.12.04 og ber spesielt om kommentarer til de fire overordnede anbefalinger, samt eierstruktur.

### **AKVAFORSK**

Sunnal kommune er vertskommune for deler av AKVAFORSK. En betydelig del av virksomheten i AKVAFORSK ligger i Møre og Romsdal der Averøy og Sunndal har 2/3 av aktiviteten. Ås og Sunndalsøra har et tilnærmet likt antall forskere.

AKVAFORSK har et sterkt merkenavn både nasjonalt og internasjonalt og en unik historie i utviklingen av norsk laksenæring. På nye arter er det stor aktivitet og det kan nevnes at verdens 50 første avlsfamilier av torsk og verdens 22 første avlsfamilier på kveite ble utviklet av AKVAFORSK.

### **Infrastrukturselskap – næringsrettet forskningsvirksomhet.**

Innstillingen konkluderer med et skille mellom forskning og forskningsstasjonene. Dersom resultatet blir som innstillingen, er det meget viktig at forskere ikke flytter fra forskningsstasjoner. I alle bransjer er det vanlig at forskere er plassert ved større forskningsstasjoner og denne regelen må gjelde også for akvakulturforskning. Dette poenget må tas med uansett valg av organisering.

I prinsippet er det etter min mening helt klart best at forskningsstasjonene ikke skilles fra næringsrettet forskning. Kunde – leverandørforhold kan ivaretas godt uten at disse to oppgavene deles.

## **Norsk fiskeri- og matforskning AS**

Det er viktig at den internasjonale konkurransekraft beholdes og utvikles videre. En samordning av den næringsrettede akvakulturforskningen vil sannsynligvis gi en bedre effektivitet og kvalitet. Dersom dette skal oppnås er det viktig at holdingselskapet for den næringsrettede forskningsvirksomhet og infrastrukturselskap legger vekt på akvakultur. Styringsgruppen kaller holdingselskapet *Norsk fiskeri- og matforskning AS*, et navn som ikke gjenspeiler det som er virkelig blågrønt – akvakulturnæringa. Tradisjonell fiskeriforskning må skilles klart fra akvakulturforskning. Dette er nødvendig dersom akvakultur skal makte å beholde sin internasjonale posisjon.

## **Eierskap**

Styringsgruppen anbefaler at departementene samt ett av universitetene skal ha over 50 % eierandel. Forskningsutførende datterselskap skal eies 100 % av holdingselskapet, mens tidligere eiere kan gå inn som deleiere i et eventuelt infrastrukturselskap.

Sunndal og Averøy har i dag til sammen en eierandel på 14 % i AKVAFORSK. Møre og Romsdal er det største fylke når det gjelder fiskeri og havbruk og bør uten tvil være deleiere. Fylket (fylkesmannen og fylkeskommunen) har tidligere klart signalisert at akvakulturforskning er et satsingsområde i sin strategiske næringsplan og har satt av årlige midler til dette.

På den annen side ser innstillingen ikke ut til å gi en avklaring på konkurranseforholdet mellom universitets- og instituttsektoren. Det er uheldig at universitetene er stor eier samtidig som de konkurrerer med instituttene. Universitet (NLH) som er deleiere i AKVAFORSK ser heller ut til å ivareta egne interesser fremfor å styrke AKVAFORSK. En modell med fagdepartementene som største eiere synes å være riktig.

## **Økonomi**

Styringsgruppen har gjort et viktig arbeid med en gjennomgang av finansiering av alle relevante forskningsinstitutter. Utredningen viser at grunnbevilgning, andre generelle midler og offentlig forvaltning samlet er svært ulikt fordelt. Det er ingen tvil om at AKVAFORSK, sammen med SINTEF fiskeri og havbruk, har en mye mer krevende finansiering enn øvrige konkurrenter. Uansett modell er det avgjørende å oppnå like konkurransevilkår innenfor akvakulturforskningen. Dette vil helt opplagt sikre en bedre utnyttelse av offentlige ressurser til FoU, nettopp i samsvar med styringsgruppens visjon.

Det kan nevnes at investeringer på forskningsstasjonene til AKVAFORSK er avhengig av driftsoverskudd, mens andre har hatt store statlige investeringer de senere år. Offentlige investeringer ser ikke ut til å være styrt faglig forsvarlig.

## **Lokalisering**

I rapporten går det fram at det har vært sterke spenninger mellom regioner. Etter som jeg forstår er det en konflikt mellom nord og sør. Lokaliseringsdiskusjonen bør helst gjøres etter at en ny organisering for en stor del er bestemt og etter en analyse av hva som er faglig best. Diskusjonen er i full gang allerede og en konflikt mellom nord og sør vil høgst sannsynlig være svært negativt for utviklingen av akvakulturforskningen. Dersom en ser på aktiviteten i landet

er Midt-Norge svært sentralt og det vil være konfliktdempende at hovedkontoret blir plassert i Trondheim. Midt-Norge har uten tvil de beste naturgitte forhold til denne type biologisk produksjon.

Styringsgruppen legger vekt på geografisk samlokalisering i forhold til universitetene ved plassering av datterselskapenes hovedkontorer. Når det gjelder Ås står det *"I Ås vil den næringsrettede enhetens aktivitet ligge samlokalisert med Norges landbrukshøgskole. Det kan være behov for å avvike dette i den grad infrastruktur er lokalisert andre steder lokalt"*. Med den posisjonen Møre og Romsdal fylke har når det gjelder fiskeri og havbruk og den faglige tyngde Sunndalsøra har, bør datterselskapet for et eventuelt infrastrukturselskap få adresse her. NLH-miljøet valgte nettopp Sunndalsøra og Averøy som lokalisering av forskningsstasjoner og forskere ut fra hva som var naturlig og tjenlig for utviklingen.

### **Rask avklaring**

For å unngå posisjonering, slik det ser ut til å skje, anbefales det at saken avklares raskt. Med en god konsernledning vil fremtidig organisering og struktur kunne optimaliseres av konsernet. Dersom initiativet til en omorganisering skulle strande, må likevel finansieringsordningene harmoniseres.

Mine merknader kan kort oppsummeres som følgende:

- Positivt med en samordning av den næringsrettede akvakulturforskningen
- Uheldig å skille næringsrettet forskning og forskningsstasjoner
- Klart skille mellom akvakulturforskning og tradisjonell fiskeriforskning
- Møre og Romsdal fylke, som største fiskeri- og havbruksfylke, bør være en regional deleier i et eventuelt infrastrukturselskap
- Departementene bør være de største eiere med til sammen over 50 %
- Forskningsinstituttene og akvakulturstasjonene må få en mer lik offentlig finansiering
- Hovedkontor for holdingselskapet plasseres i Trondheim
- Hovedkontor for et eventuelt infrastrukturselskap plasseres på Sunndalsøra
- Midt-Norge har de beste naturgitte forhold til biologisk produksjon
- Rask avklaring viktig

Jeg deltar gjerne i møte dersom det er behov for å klargjøre Sunndal kommunes holdning ytterligere.

Knut Reinset